

Seat No.	
----------	--

**B. Lib. (Semester - I) (CBCS) Examination Oct/Nov-2018
FOUNDATIONS OF LIBRARY & INFORMATION SCIENCE**

Time: 2½ Hours

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) All questions carry equal marks.

- Q.1 A) Fill in the blanks:** **07**
- 1) S. R. Ranganathans full name _____.
  - 2) Melvil Dewey introduced which system of classification _____.
  - 3) Five laws of Library Science was written by _____.
  - 4) ILA full form is _____.
  - 5) RRRLF is located at which place _____.
  - 6) Full form of UNESCO _____.
  - 7) UGC full form is _____.
- B) Answer in one sentence:** **07**
- 1) What is the first law of Library Science?
  - 2) CC deals with?
  - 3) Which law states that library is a growing organism?
  - 4) MPLA was come into existence?
  - 5) Which law supports to user timing?
  - 6) In which year Delivery of books act was passed?
  - 7) CDROM full form?
- Q.2 Answer the following questions:** **10**
- a) Describe First Law of library science?
  - b) Explain library as a social institution.
- Q.3 Answer the following questions: (Any One)** **15**
- a) Describe Development of libraries in Maharashtra.
  - b) Describe 'Save the time of the Reader'.
- Q.4 Answer the following questions: (Any One)** **15**
- a) Explain Library Outreach Activities
  - b) RRRLF and its significance in development of libraries.
- Q.5 Write Short notes (any four)** **16**
- a) Define library and its importance
  - b) State Five laws of library science
  - c) Implications of Fifth Law
  - d) Reading habits
  - e) Book exhibitions and its importance

(मराठी रूपांतर)

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्र.1 अ) योग्य पर्याय निवडा.

07

1. एस. आर. रांगनाथन पूर्ण नाव ----.
2. मेलविल डेव्हीने वर्गीकरण प्रणालीची कोणती प्रणाली सादर केली ----.
3. लायब्ररी सायन्सचे पाच कायदे ---- द्वारे लिहिले गेले.
4. आयएलए पूर्ण फॉर्म ---- आहे.
5. आरआरआरएलएफ कोणत्या ठिकाणी आहे ----.
6. युनेस्कोच्या ---- चे पूर्ण रूप.
7. यूजीसी पूर्ण फॉर्म आहे ----.

ब) एका वाक्यात उत्तरे.

07

1. लायब्ररी सायन्सचा पहिला कायदा काय आहे?
2. सीसी संबंधित आहे?
3. कोणत्या कायदानुसार ग्रंथालय एक वाढणारी जीव आहे.
4. एमपीएलए अस्तित्वात आला.
5. वापरकर्ता काय वेळ समर्थन करते.
6. कोणत्या वर्षी पुस्तके कायद्याचे वितरण केले गेले.
7. सीडीरोम पूर्ण फॉर्म.

प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या.

10

1. ग्रंथालय विवेकाच्या प्रथम कायद्याचे वर्णन करा?
2. सामाजिक संस्था म्हणून ग्रंथालय स्पष्ट करा.

प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या. (कोणतेही एक)

15

1. महाराष्ट्रातील ग्रंथालयांचे विकास वर्णन करणे.
2. वाचकांचा वेळ वाचवा.

प्र.4 खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या. (कोणतेही एक)

15

1. स्पष्टीकरण ग्रंथालय उपक्रम
2. ग्रंथालयाच्या विकासामध्ये आरआरआरएलएफ आणि त्याचे महत्त्व

प्र.5 संक्षिप्त शॉर्ट नोट्स (कोणतेही चार)

16

1. लायब्ररी आणि त्याचे महत्त्व परिभाषित करा
2. ग्रंथालयातील विज्ञानाचे स्थिर राज्य कायदे
3. पाचव्या कायद्याची अंमलबजावणी
4. वाचन सवयी
5. पुस्तक प्रदर्शन आणि त्याचे महत्त्व

Seat No.	
----------	--

B. Lib. (Semester - I) (CBCS) Examination Oct/Nov-2018
LIBRARY ORGANIZATION

Time: 2½ Hours

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) All questions carry equal marks.

- Q.1 A) Fill in the blanks:** **07**
- 1) When was Brown charging system started _____.
  - 2) Books lost from the library are known through _____.
  - 3) 'Living with Books' deals with library _____.
  - 4) "Right book to the right reader at the right time" should be the principle of book selection enunciated by _____.
  - 5) What is the standard size of the Accession Register _____.
  - 6) Full form of ISBD (NBM) _____.
  - 7) Book selection committee comes under the category of _____.
- B) Answer in one sentence:** **07**
- 1) How many columns are there in the accession register?
  - 2) Invitation of quotations job is done at the _____
  - 3) Acquisition work in a library comprises three distinct functions are _____
  - 4) Which section of the library is known as hub of the staff?
  - 5) Brown charging system will not show _____
  - 6) What is RFID tag?
  - 7) Who introduced three card systems?
- Q.2 Answer the following questions:** **10**
- a) Explain advantages of acquiring periodical directly from publishers.
  - b) Explain three card system of recording periodical.
- Q.3 Answer the following questions: (Any One)** **15**
- a) What is Document Selection? Describe its need, policy and their principles.
  - b) Write details acquisition of Non-Book Materials.
- Q.4 Answer the following questions: (Any One)** **15**
- a) What is stock verification? Explain its purpose and methods.
  - b) Discuss Brown charging system
- Q.5 Write Short notes (any four)** **16**
- a) Open Access System
  - b) Mention the Functions of GOC
  - c) Book evaluation and weeding
  - d) Accession Register
  - e) Disadvantages of acquiring periodical directly from publishers.

(मराठी रूपांतर)

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्र.1 अ) योग्य पर्याय निवडा.

07

1. ब्राउन चार्जिंग सिस्टम कधी सुरु झाली ----.
2. वाचनालयामधून हरवलेली पुस्तके ---- च्या माध्यमातून ज्ञात होतात.
3. 'लिव्हिंग विथ बुक्स' लायब्ररीशी ---- संबंधित आहे.
4. "योग्य वेळी योग्य वाचकांसाठी योग्य पुस्तक" असावे ---- द्वारे ग्रंथ निवड तत्त्वे.
5. दाखल नोंद रजिस्टर चे मानक आकार ---- आहे.
6. ISBD (NBM) चे संपूर्ण रूप ---- आहे.
7. ग्रंथ निवड समितीची वर्गवारी ---- प्रमाणे आहे.

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा.

07

1. प्रवेश दाखलंक नोंद रजिस्टर मध्ये किती स्तंभ आहेत?
2. कोटेशनचे आमंत्रण कधी केले जाते?
3. ग्रंथालयातील अधिग्रहणाचे तीन कार्ये कोणते आहेत?
4. वाचनालयाचा कोणता विभाग कर्मचारीवर्ग म्हणून ओळखला जातो?
5. ब्राउन चार्जिंग सिस्टम दर्शविणार काय नाही
6. RFID टॅग चे पूर्ण रूप
7. कोणी तीन कार्ड प्रणाली सुरु केली?

प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या.

10

1. प्रकाशकांकडून थेट नियतकालिक प्राप्त करण्याचे फायदे स्पष्ट करा.
2. नियतकालिक रेकॉर्डिंगची तीन कार्ड प्रणाली स्पष्ट करा.

प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या. (कोणतेही एक)

15

1. ग्रंथ निवड म्हणजे काय? त्याची गरज, धोरण आणि त्यांच्या तत्वांचे वर्णन करा.
2. नॉन बुक सामुग्री अधिग्रहण तपशील लिहा.

प्र.4 खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या. (कोणतेही एक)

15

1. ग्रंथ पडताळणी म्हणजे काय? त्याचे उद्देश आणि पद्धती स्पष्ट करा.
2. ब्राउन चार्जिंग सिस्टमवर चर्चा करा.

प्र.5 टिपा लिहा (कोणतेही चार)

16

1. मुक्त प्रवेश प्रणाली
2. जी ओ सी ची कार्ये सांगा
3. पुस्तक मूल्यमापन आणि रद्दबादल
4. दाखल नोंद रजिस्टर
5. प्रकाशकांकडून प्रत्यक्षपणे नियतकालिक प्राप्त करण्याचे तोटे लिहा.

Seat No.	
-------------	--

B. Lib. (Semester - I) (CBCS) Examination Oct/Nov-2018
REFERENCE SERVICE

Time: 2½ Hours

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) All questions carry equal marks.

- Q.1 A) Fill in the blanks:** **07**
- 1) Prolegomena to library classification is written by _____.
  - 2) The person who provides reference service is called _____.
  - 3) The list of books published in a particular nation is called _____.
  - 4) Europe Publication, London is publishing _____.
  - 5) India: A reference Annual is a _____.
  - 6) Library Herald is published from _____.
  - 7) Which used to obtain particular information is called _____.
- B) Answer in one sentence:** **07**
- 1) What is the full form of ILA?
  - 2) What is the full form of UGC?
  - 3) Who is the editor of Library Herald?
  - 4) Who has published the monthly journal "The Library World?"
  - 5) What is the fourth law of library science?
  - 6) Which part of the new Encyclopedia Britannica is useful for ready references?
  - 7) What is the Dr. S. R. Ranganathan's Fifth Law?
- Q.2 Answer the following questions:** **10**
- a) What is referral service?
  - b) What is reference question?
- Q.3 Answer the following questions: (Any One)** **15**
- a) What is reference service? Explain need & functions of Reference Service?
  - b) What are the types of Reference Service? Explain in detail?
- Q.4 Answer the following questions: (Any One)** **15**
- a) What is reference interview? Explain need of reference interview?
  - b) Explain the importance of reference service on Academic libraries?
- Q.5 Write Short notes (any four)** **16**
- a) Long range reference service
  - b) Define Reference Service
  - c) Any one Reference Source
  - d) Reference Librarian
  - e) What is Dictionary? Give Examples.

(मराठी रूपांतर)

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्र.1 अ) योग्य पर्याय निवडा.

07

1. लायब्रेरीयन वर्गीकरणासाठी Prolegomena यांनी लिहिलेले आहे ----.
2. संदर्भ सेवा प्रदान करणार्या व्यक्तीला ---- म्हणतात.
3. एका विशिष्ट राष्ट्रात प्रकाशित झालेल्या पुस्तकांची यादी असे म्हटले जाते ----.
4. युरोप प्रकाशन, लंडन प्रकाशित करित आहे ----.
5. भारत: एक संदर्भ India: A reference Annual वार्षिक आहे ----.
6. ग्रंथालय हेराल्ड Library Herald ---- पासून प्रकाशित आहे.
7. ज्या विशिष्ट माहिती प्राप्त करण्यासाठी वापरली जातात त्याला ---- म्हणतात.

ब) एका वाक्यात उत्तर.

07

1. ILA चा संपूर्ण प्रकार काय आहे?
2. यूजीसीचा (UGC) पूर्ण स्वरूप काय आहे?
3. ग्रंथालय हेराल्डचे (Library Herald) संपादक कोण आहेत?
4. कोण मासिक जर्नल "लायब्ररी वर्ल्ड" (The Library World) प्रकाशित केले आहे?
5. वाचनालयाच्या विज्ञानाचा चौथा कायदा काय आहे?
6. नवीन एन्सायक्लोपिडिया ब्रिटानिकाचा भाग तयार संदर्भासाठी उपयुक्त आहे.
7. डॉ. एस. आर. रंगनाथन यांचा पाचवा कायदा काय आहे.

प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या.

10

1. रेफरल सेवा म्हणजे काय?
2. संदर्भ प्रश्न म्हणजे काय?

प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या. (कोणतेही एक)

15

1. संदर्भ सेवा म्हणजे काय? संदर्भ सेवा आवश्यकता आणि कार्य स्पष्ट करा.
2. संदर्भ सेवा प्रकार काय आहेत तपशील स्पष्ट करा?

प्र.4 खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या. (कोणतेही एक)

15

1. संदर्भ मुलाखत म्हणजे काय? संदर्भ मुलाखतीची गरज स्पष्ट करा.
2. शैक्षणिक ग्रंथालयांवर संदर्भ सेवेचे महत्त्व स्पष्ट करा.

प्र.5 संक्षिप्त शॉर्ट नोट्स. (कोणतेही चार)

16

1. दीर्घ श्रेणी संदर्भ सेवा
2. संदर्भ सेवा
3. एक संदर्भ स्रोत
4. संदर्भ ग्रंथपाल
5. शब्दकोश काय आहे? उदाहरण द्या?

Seat No.	
----------	--

B. Lib. (Semester - I) (CBCS) Examination Oct/Nov-2018
INFORMATION SCIENCE

Time: 2½ Hours

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) All questions carry equal marks.

- Q.1 A) Fill in the blanks:** **07**
- 1) INFLIBNET stands for _____.
  - 2) Conference proceedings are considered as _____ documents.
  - 3) An invisible college is a typical example _____ of communication.
  - 4) ISORID stands for _____.
  - 5) _____ is the first author of the used term 'information society'.
  - 6) Internet means _____.
  - 7) Who is the author of 'Documentation' book _____.
- B) Answer in one sentence:** **07**
- 1) What are non-documentary sources?
  - 2) Today which type of information sources is most useful?
  - 3) Who divides documents into three types such as primary, secondary and tertiary?
  - 4) Which documents provide information on the processes and materials involved in the manufacture of a product?
  - 5) Who coins the term 'electronic book'?
  - 6) Which of the can be considered as formal channels of communication?
  - 7) Who coined the term 'informetrics'?
- Q.2 Answer the following questions:** **10**
- a) Categories of Information Sources: Primary and Secondary
  - b) Electronic Information Sources
- Q.3 Answer the following questions: (Any One)** **15**
- a) Define Information Sources? Describe the documentary and Non-documentary sources of Information.
  - b) What is Communication? Explain the types of Communication.
- Q.4 Answer the following questions: (Any One)** **15**
- a) Discuss different techniques and methods of accessing information needs of researchers.
  - b) Explain with diagram the Information Transfer Chain.
- Q.5 Write Short notes (any four)** **16**
- a) Encyclopedia
  - b) Information needs
  - c) Barriers to communication
  - d) Characteristics of Human and Institutional Information Sources
  - e) What is Internet

(मराठी रूपांतर)

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्र.1 अ) योग्य पर्याय निवडा.

07

1. इनपिलबनेट म्हणजे ----.
2. परिषद कार्यवाही दस्तऐवज ला ---- दस्तऐवज असे म्हटले जाते.
3. एक अदृश्य कॉलेज चे संक्षिप्त उदाहरण म्हणजे ---- चे संवाद.
4. ISORID चा अर्थ ----
5. ---- 'माहिती समाज' या शब्दाचे पहिले लेखक
6. इंटरनेट म्हणजे ----
7. 'डॉक्युमेंटेशन' बुक चे ---- लेखक आहेत

ब) एका वाक्यात उत्तर.

07

1. गैर-कागदोपत्री स्त्रोत काय आहेत?
2. आज कोणत्या प्रकारचे माहिती स्त्रोत सर्वात उपयुक्त आहेत?
3. प्राथमिक, माध्यमिक आणि तृतीयांश अशा तीन प्रकारात कोणी कागदपत्रे विभाजित केली?
4. कोणती कागदपत्र उत्पादनाच्या प्रक्रिया आणि साहित्याची माहिती देतात?
5. 'इलेक्ट्रॉनिक पुस्तक' संज्ञा कोणाची आहे?
6. संवादाचे औपचारिक चॅनेल म्हणजे यास गृहित केल्या जातात?
7. 'इन्फोटेक्स्ट' शब्दाची रचना कोणी केली?

प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या.

10

1. माहिती स्त्रोत वर्गावरी : प्राथमिक आणि द्वितीयक
2. इलेक्ट्रॉनिक माहिती स्त्रोत

प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या. (कोणतेही एक)

15

1. माहिती स्त्रोत म्हणजे काय? डॉक्युमेंटरी आणि नॉन-डॉक्युमेंटरी स्त्रोतांचे वर्णन करा.
2. कम्युनिकेशन म्हणजे काय? कम्युनिकेशनचे प्रकार स्पष्ट करा.

प्र.4 खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या. (कोणतेही एक)

15

1. संशोधकाच्या माहितीची गरज ओळखण्यासाठी विविध तंत्र आणि पद्धतींची चर्चा करा.
2. माहिती हस्तांतरण चैन आकृत्यासह स्पष्ट करा.

प्र.5 टिपा लिहा. (कोणतेही चार)

16

1. एनसायक्लोपीडिया
2. माहितीची आवश्यकता
3. संवाद मधील अडचणी
4. मानवी आणि संस्थात्मक माहिती स्त्रोत
5. इंटरनेट म्हणजे काय?

Seat No.	
----------	--

B. Lib. (Semester - I) (CBCS) Examination Oct/Nov-2018
KNOWLEDGE ORGANISATION: A (Theory)

Time: 2½ Hours

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) All questions carry equal marks.

- Q.1 Fill in the blanks:** **07**
- _____ devised Dewey Decimal Classification Scheme.
  - The first edition of Colon Classification is published in _____.
  - The full form of UDC _____.
  - Call No. means, Class NO., Book No. and _____ as per DDC
  - Main Class '100' in DDC deals with _____.
  - _____ defined notation as short hand sign.
  - DDC Education what is main class.
- Q.2 Answer in one sentence:** **07**
- What is mean by Classification?
  - Who created Colon Classification Codes?
  - What is call Number?
  - What is Notation? How many types of notation.
  - List any five International Classification Systems.
  - How many main classes in DDC?
  - 'Colon Classification is pure notation' is it true or false?
- Q.3 Answer the following questions:** **10**
- What is Broken order?
  - Use of Seven tables in DDC.
- Q.4 Answer the following questions: (Any One)** **15**
- What is Classification? How it is useful in the Library? Explain with examples.
  - How books are classified? Which rules are applied while classifying books?
- Q.5 Answer the following questions: (Any One)** **15**
- Class 'Generalia' is like hold all in DDC. Discuss.
  - State the difference between Knowledge Classification and Book Classification.
- Q.6 Write Short notes (any four)** **16**
- Common sub-divisions
  - Merits and demerits of Colon Classification
  - Dr. Melvil Dewey
  - Call Number
  - Main Classes in DDC

(मराठी रूपांतर)

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) सर्व प्रश्नाला समान गुण आहेत.

- प्र.1 योग्य पर्याय निवडा.** 07
1. ड्युई दशांश वर्गीकरण पध्दती ---- यांनी शोधली
  2. दिबिंदू वर्गीकरण (CC) पध्दतीच्या पाहिल्या आवृत्तीचे प्रकाशन ---- या वर्षी झाले.
  3. युडीसी (UDC) चे पूर्ण रूप ----
  4. डिडिसी नुसार मागणी अंक म्हणजे वर्गांक, ग्रंथांक, आणि ---- होय
  5. डिडिसी नुसार 100 मुख्य वर्ग ---- या शी संबंधित आहे.
  6. लघुलिपीचे चिन्ह म्हणून ---- हे ठरवितात.
  7. डिडिसी नुसार शिक्षण चे मुख्य वर्ग ---- हे आहे.
- प्र.2 एका वाक्यात उत्तरे द्या.** 07
1. ग्रंथवर्गीकरण म्हणजे काय?
  2. दिबिंदू वर्गीकरण पध्दती कोणी तयार केली?
  3. बोधांक म्हणजे काय?
  4. चिन्हांकन म्हणजे काय? चिन्हांकन किती प्रकारचे आहे?
  5. जागतिक वर्गीकरण पध्दतीचे पाच प्रकार सांगा.
  6. डिडिसी नुसार मुख्य वर्ग किती?
  7. दिबिंदू वर्गीकरण पध्दती ही शुध्द चिन्हांकन पध्दती प्रकारची आहे हे विधान सत्य कि असत्य.
- प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या.** 10
1. भग्नक्रम म्हणजे काय?
  2. डिडिसी मधील सात सहाय्यकारी तक्ते स्पष्ट करा.
- प्र.4 खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या. (कोणतेही एक)** 15
1. वर्गीकरण म्हणजे काय? ग्रंथालयातील वर्गीकरणाची उपयुक्ता उदाहरणासह स्पष्ट करा.
  2. ग्रंथाचे वर्गीकरण कसे करतात? ग्रंथ वर्गीकरण करताना कोणते नियम पाळायचे असतात.
- प्र.5 खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या. (कोणतेही एक)** 15
1. संकीर्ण वर्ग डिडिसी नुसार सर्वसमावेशक असतात हे विधान स्पष्ट करा.
  2. ज्ञानवर्गीकरण आणि ग्रंथ वर्गीकरण यांतील फरक स्पष्ट करा.
- प्र.6 टिपा द्या (कोणतेही चार)** 16
1. सामान्य पोट विभाग
  2. दिबिंदू वर्गीकरण पध्दतीचे फायदे तोटे
  3. डॉ. मेलव्हिल ड्युई
  4. बोधांक
  5. डिडिसी तील मुख्य दहा वर्ग

Seat No.	
----------	--

B. Lib. (Semester - I) (CBCS) Examination Oct/Nov-2018
DOCUMENT DESCRIPTION: A (Theory)

Time: 2½ Hours

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) All questions carry equal marks.

- Q.1 A) Fill in the blanks:** **07**
- 1) The currently used full form of OCLC is _____.
  - 2) Name of the author of 'Rules for a Dictionary Catalogue' by _____.
  - 3) Technical section performs mainly two functions namely classification and _____.
  - 4) The physical form of catalogue in the chronological Sequence is Register, Sheaf Catalogue, Card Catalogue, _____.
  - 5) The Classified catalogue code _____ is year of publication.
  - 6) Classified Catalogue Code was devised by _____.
  - 7) The AACR II _____ is year of publication.
- B) Answer in one sentence:** **07**
- 1) What is OPAC?
  - 2) Who is the author of 'Subject Catalogue'?
  - 3) Who is father of cataloguing?
  - 4) Which law applies for Shelf Arrangement & Catalogue?
  - 5) Resource Description and Access (RDA) is related to
  - 6) Which database supplements the existing card catalogues and can be consulted for comprehensive searches?
  - 7) CCC stands for
- Q.2 Answer the following questions:** **10**
- a) What are the types of Entries?
  - b) Explain Alphabetico-classed Catalogue.
- Q.3 Answer the following questions: (Any One)** **15**
- a) Explain the difference between 'Bibliography' and 'Library Catalogue'.
  - b) Describe various types of physical form of library catalogue.
- Q.4 Answer the following questions: (Any One)** **15**
- a) Explain the role of cataloguer in Library system.
  - b) Explain the advantages of Dictionary Catalogue.
- Q.5 Write Short notes (any four)** **16**
- a) Functions of Added Entries
  - b) Cross reference entries
  - c) Problems of cataloguing
  - d) Bibliography
  - e) OPAC

(मराठी रूपांतर)

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) सर्व प्रश्नाला समान गुण आहेत.

प्र.1 अ) योग्य पर्याय निवडा.

07

1. सध्याचा ओसीएलसी चा पूर्ण फॉर्म म्हणजे ----
2. 'शब्दलेखन सूचीसाठी नियम' चे ---- लेखक
3. तांत्रिक विभागात प्रामुख्याने दोन कार्ये म्हणजे वर्गीकरण आणि ----
4. कालक्रमानुसार अनुक्रमित कॅटलॉगचे भौतिक रूप म्हणजे नोंदणी, चिठ्ठी रूप कॅटलॉग, कार्ड कॅटलॉग, ----
5. वर्गीकृत कॅटलॉग कोड चे ---- प्रकाशन वर्ष आहे
6. 'वर्गीकृत कॅटलॉग कोड' ---- यांनी तयार केले आहे.
7. एएसीआर II ---- चे प्रकाशन वर्ष आहे.

ब) एका वाक्यात उत्तरे द्या.

07

1. ओपीएसी म्हणजे काय?
2. 'विषय सूची' चे लेखक कोण आहेत?
3. कॅटलॉग चे पितामह कोण आहेत?
4. शेल्फ व्यवस्था आणि कॅटलॉगसाठी कोणता ग्रंथालय कायदा लागू होतो?
5. संसाधन विवरण आणि प्रवेश (आरडीए) संबंधित आहे
6. कोणता डेटाबेस अस्तित्वात असलेल्या कार्डच्या कॅटलॉगची तरतूद करते आणि व्यापक शोधांसाठी कोणता सल्ला होऊ शकतो.
7. सीसीसी चा पूर्ण फॉर्म

प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या.

10

1. नोंदीचे प्रकार कोणते?
2. अनुवर्ण - वर्ग तालिका चे स्पष्टीकरण

प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या. (कोणतेही एक)

15

1. 'ग्रंथसूची' आणि 'ग्रंथालय तालिकेतील' फरक स्पष्ट करा.
2. ग्रंथालय तालिकेच्या विविध प्रकारच्या स्वरूपाचे वर्णन करा.

प्र.4 खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या. (कोणतेही एक)

15

1. ग्रंथालयात ग्रंथालय तालिकेकाराची भूमिका स्पष्ट करा.
2. शब्दकोश तालिकेचे फायदे स्पष्ट करा.

प्र.5 टिपा लिहा (कोणतेही चार)

16

1. पुरक नोंदीचे कार्य
2. उलट संदर्भ नोंदी
3. तालिकेकरणातील समस्या
4. ग्रंथसूची
5. ओपेक

Seat No.	
----------	--

B.Lib. (Semester - I) (CBCS) Examination Oct/Nov-2018
INFORMATION TECHNOLOGY: BASICS (THEORY)

Time: 2½ Hours

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) All questions carry equal marks.

- Q.1 A) Fill in the blanks:** **07**
- 1) LAN stands for _____.
  - 2) UNIX is _____.
  - 3) Full form of RAM is _____.
  - 4) Modem is a _____ device.
  - 5) The memory part of computer's CPU is also known as _____ storage unit.
  - 6) _____ is a Bulletin Board Service on Internet?
  - 7) _____ use for Radio Frequency Identification in the library.
- B) Answer in one sentence:** **07**
- 1) Write two names of Library automation software.
  - 2) What is the full form of ERNET?
  - 3) ENIAC stands for?
  - 4) Write two names of Operating Systems.
  - 5) A web server is the heart of _____.
  - 6) What is the procedure used to transfer information from WWW page?
  - 7) Internet is a _____.
- Q.2 Answer the following questions:** **10**
- a) Discuss the various generations of computer.
  - b) Explain in brief the basic features of windows operating system.
- Q.3 Answer the following questions: (Any One)** **15**
- a) What is Computer Network? Explain various types of networks with examples.
  - b) Explain the basic features of Ms-Office.
- Q.4 Answer the following questions: (Any One)** **15**
- a) Explain how computers can be used in library acquisition & circulation section.
  - b) What is Information Technology? Describe various components of Information Technology.
- Q.5 Write Short notes. (Any four)** **16**
- a) Functions of Computers
  - b) Types of library network
  - c) Needs of Library Software
  - d) Features of Linux Operating System
  - e) Difference between Internet and Intranet

(मराठी रूपांतर)

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) सर्व प्रश्नाला समान गुण आहेत.

प्र.1 अ) योग्य पर्याय निवडा.

07

1. लॅन चा अर्थ ----
2. युनिक्स ---- आहे
3. रॅम चा संपुर्ण फॉर्म ---- आहे
4. मोडेम एक ---- यंत्र आहे
5. संगणकाच्या CPU चा मेमरी भाग ---- स्टोरेज युनिट म्हणून ओळखला जातो.
6. इंटरनेटवरील बुलेटिन बोर्ड सेवा ----?
7. लायब्ररीत रेडिओ फ्रीक्वेंसी चा वापर ---- केला जातो.

ब) एका वाक्यात उत्तरे.

07

1. लायब्ररी ऑटोमेशन सॉफ्टवेअर चे दोन नावे लिहा.
2. ईआरएनटीचे पूर्ण रूप काय आहे?
3. ENIAC म्हणजे काय?
4. ऑपरेटिंग सिस्टीम्स चे दोन नावे लिहा.
5. एक वेब सर्व्हर हृदय आहे.
6. WWW पृष्ठावरून माहिती स्थानांतरित करण्यासाठी वापरली जाणारी प्रक्रिया काय आहे.
7. इंटरनेट हे एक आहे.

प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या.

10

1. संगणकाच्या विविध पिढ्यांची चर्चा करा.
2. विंडोज ऑपरेटिंग सिस्टमची मूलभूत वैशिष्ट्ये थोडक्यात स्पष्ट करा.

प्र.3 खालील पैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा.

15

1. कॉम्प्यूटर नेटवर्क म्हणजे काय? उदाहरणासह विविध नेटवर्क प्रकार स्पष्ट करा.
2. एमएस-ऑफिसची मूलभूत वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

प्र.4 खालील पैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा.

15

1. ग्रंथ अधिग्रहण आणि ग्रंथ देवघेव विभाग मध्ये संगणक कसे वापरले जाऊ शकतात हे स्पष्ट करा.
2. माहिती तंत्रज्ञान म्हणजे काय? माहिती तंत्रज्ञानातील विविध घटकांचे वर्णन करा.

प्र.5 टिपा लिहा (कोणतेही चार)

16

1. संगणकांचे कार्य
2. लायब्ररी नेटवर्कचे प्रकार
3. ग्रंथालय सॉफ्टवेअरची आवश्यकता
4. लिनक्स ऑपरेटिंग सिस्टमची वैशिष्ट्ये
5. इंटरनेट आणि इंटरनेट दरम्यानचा फरक

Seat No.	
-----------------	--

B. Lib. (Semester - II) (CBCS) Examination Oct/Nov-2018
LIBRARY SYSTEMS

Time: 2½ Hours

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) All questions carry equal marks.

Q.1 Multiple choice questions:

14

- 1) 'Manifesto for Public Libraries' published by _____
  - a) UNESCO
  - b) RRRLF
  - c) ILA
  - d) LA

- 2) Madras (Tamilnadu) Public Library Act _____.
  - a) 1958
  - b) 1948
  - c) 1968
  - d) 1928

- 3) The Head quarter of American Library Association is in _____.
  - a) New York City
  - b) Boston
  - c) India
  - d) Chicago

- 4) Resource Sharing is a part of _____.
  - a) Library co-operation
  - b) Library Administration
  - c) Library Classification
  - d) Library Cataloguing

- 5) IFLA was founded in the year _____.
  - a) 1927
  - b) 1937
  - c) 1917
  - d) 1947

- 6) Which is type library of Blind and Physically Handicapped?
  - a) Public Library
  - b) Special Library
  - c) Academic Library
  - d) College Library

- 7) The Librarians day celebrated on _____.
  - a) 12 Sept.
  - b) 12 Nov.
  - c) 12 Aug.
  - d) 12 Oct.

Q.2 Write Short Notes on any four.

14

- a) Digital Library
- b) American Library Association
- c) Explain type of Academic Library
- d) Publication of FID
- e) Maharashtra Public Library Act

Q.3 Write Short answers on any two:

14

- a) Discuss objectives of RRRLF.
- b) What is need of Copy Right Act?
- c) UNESCO

Q.4 Descriptive type Question any one.

14

- a) Explain in area of Resource Sharing in Library.

OR

- b) Define Public Library. Describe its objectives and functions.

Q.5 Descriptive type question.

14

Describe the objectives and functions of Indian Association of Special Libraries & Information Centre (IASLIC).

(मराठी रूपांतर)

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडा.

14

1. 'मेनीफेस्टो फॉर पब्लिक लायब्ररीज' चे प्रकाशक
अ) युनेस्को
ब) आरआरआरएलएफ
क) आयएलए
ड) एलए
2. मद्रास (तामिळनाडू) सार्वजनिक ग्रंथालय कायदा.
अ) 1958
ब) 1948
क) 1968
ड) 1928
3. अमेरिकन लायब्ररी असोसिएशनचे मुख्यालय ---- येथे आहे.
अ) न्यूयार्क सिटी
ब) बोस्टन
क) भारत
ड) शिकागो
4. रिसोर्स शेअरींग कशाचा भाग आहे.
अ) लायब्ररी को. ऑपरेशन
ब) लायब्ररी अॅडमिनीस्ट्रेशन
क) लायब्ररी क्लासिफिकेशन
ड) लायब्ररी कॅटलॉगिंग
5. इफ्ला ची स्थापना ---- या वर्षी झाली.
अ) 1927
ब) 1937
क) 1917
ड) 1947
6. अंध आणि अपंगासाठी असणाऱ्या ग्रंथालयाचा प्रकार.
अ) सार्वजनिक ग्रंथालय
ब) विशेष ग्रंथालय
क) शैक्षणिक ग्रंथालय
ड) कॉलेज ग्रंथालय
7. 'ग्रंथालय दिन' कोणत्या तारखेला साजरा केला जातो?
अ) 12 सप्टेंबर
ब) 12 नोव्हेंबर
क) 12 ऑगस्ट
ड) 12 ऑक्टोबर

प्र.2 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

14

1. डिजिटल ग्रंथालय
2. अमेरिकन ग्रंथालय संघ
3. शैक्षणिक ग्रंथालयाचे प्रकार सांगा
4. एफ आय डी चे प्रकाशने
5. महाराष्ट्र सार्वजनिक ग्रंथालय कायदा

प्र.3 थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

14

1. आर आर आर एल एफ ची उद्दिष्टे स्पष्ट करा.
2. कॉपी राईट कायद्याची गरज का आहे?
3. युनेस्को

प्र.4 1. ग्रंथालयाला रिसोर्स शेअरींग कोणकोणत्या क्षेत्रामध्ये करता येईल स्पष्ट करा.
किंवा

14

2. सार्वजनिक ग्रंथालयाची व्याख्या सांगून उद्दिष्टे आणि कार्याचे वर्णन करा.

प्र.5 भारतीय विशेष ग्रंथालय व माहिती केंद्र संघाचे उद्दिष्टे आणि कार्याचे वर्णन करा.

14

Seat No.	
----------	--

B. Lib. (Semester - II) (CBCS) Examination Oct/Nov-2018
LIBRARY MANAGEMENT

Time: 2½ Hours

Max. Marks: 70

Instructions: All questions are compulsory.**Q.1 Multiple choice questions****14**

- 1) A person having power to do something called _____.
  - a) Responsibility
  - b) Authority
  - c) Direction
  - d) Control
- 2) Management by Objectives (MBO) is introduced by _____.
  - a) H. W. Wilson
  - b) S. R. Ranganathan
  - c) F. W. Taylor
  - d) Peter Drucker
- 3) _____ takes items of expenditure for libraries as the working data for allocation of funds.
  - a) Method of details
  - b) Per capita method
  - c) Principle of economy
  - d) Library budget
- 4) HRM Stand for _____.
  - a) Human Resource Management
  - b) Human Relation Management
  - c) Human Research Methodology
  - d) Human Regional Management
- 5) Scrutiny of financial transactions is called _____.
  - a) Budgeting
  - b) Programming
  - c) Accounting
  - d) Auditing
- 6) PPBS relates to _____.
  - a) Book selection
  - b) Journal selection
  - c) Budgeting
  - d) Library Records
- 7) Zero Base Budget is concerned with _____.
  - a) Present
  - b) Past
  - c) Future
  - d) Remote Future

Q.2 Write Short Notes on any four.**14**

- a) Define Management
- b) Library Rules
- c) Type of Library Book Binding
- d) Good Offices Committee
- e) Accession Register

Q.3 Write Short answers on any two.**14**

- a) Write detail note on Financial Management.
- b) What is budget? Write types of budget.
- c) Write detail note annual report.

Q.4 Descriptive Type Question any One.**14**

- a) Explain in detail need and Importance of Book Collection.

OR

- b) Explain in detail the Principal of Management.

Q.5 Describe in detail role of library committee in smooth function of library work.**14**

(मराठी रूपांतर)

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक गुण दर्शवतात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडा.

14

- एखाद्याला काहीतरी करण्याची शक्ती असलेली व्यक्ती म्हणतात.
अ) जबाबदारी ब) प्राधिकरण
क) दिशा ड) नियंत्रण
- उद्दिष्टांचे व्यवस्थापन (एमबीओ)
अ) एच. विल्सन ब) एस. आर. रंगनाथन
क) एफ. डब्ल्यू. टेलर ड) पीटर ड्राकर
- लायब्ररीसाठी कामकाज डेटा निधी वितरणासाठी म्हणून खर्च करते.
अ) तपशीलांची पद्धत ब) दरडोई पद्धत
क) चा तत्वार्थव्यवस्था ड) लायब्ररी बजेट
- 'एचआरएम' (HRM) चे पूर्ण स्वरूप काय आहे?
अ) मनुष्यबळ व्यवस्थापन ब) मनुष्य संबंध व्यवस्थापन
क) मनुष्य संशोधन पद्धती ड) मनुष्य प्रादेशिक व्यवस्थापन
- आर्थिक व्यवहारांची छाननी केली जाते.
अ) अर्थसंकल्प ब) प्रोग्रामिंग
क) लेखा ड) लेखापरीक्षण
- पीपीबीएस संबंधित आहे.
अ) पुस्तकांची निवड ब) जर्नल निवडा
क) अर्थसंकल्प ड) ग्रंथालय रेकॉर्ड
- झिरो बेस अर्थसंकल्पाशी संबंधित आहे.
अ) वर्तमान ब) मागील
क) भविष्यातील ड) रिमोट भविष्यात

प्र.2 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

14

- व्यवस्थापन परिभाषित करा
- ग्रंथालय नियम
- लायब्ररी बुक बाइंडिंग प्रकार
- गुड ऑफिस कमिटी
- ग्रंथ दाखलअंक नोंद वही

प्र.3 थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

14

- वित्तीय व्यवस्थापनावर तपशील नोंद लिहा.
- बजेट म्हणजे काय? बजेटचे प्रकार लिहा.
- वार्षिक अहवाल टिप लिहा.

प्र.4 खालीलपैकी कोणताही एक दिर्घोत्तरी प्रश्न सोडवा.

14

- बुक कलेक्शनची गरज आणि महत्व तपशीलवार स्पष्ट करा.
किंवा
- व्यवस्थापनाची विविध तत्वांचे सविस्तर वर्णन करा.

प्र.5 खालील एक दिर्घोत्तरी प्रश्न सोडवा

14

- ग्रंथालयात समितीची भूमिका स्पष्ट करून, ग्रंथालयीन कामकाज सुरळीतपणे होण्यासाठी अशा समितीची आवश्यकता प्रतिपादन करा.

Seat No.	
----------	--

B. Lib. (Semester - II) (CBCS) Examination Oct/Nov-2018
REFERENCE SOURCES

Time: 2½ Hours

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) All questions carry equal marks.

Q.1 Multiple Choice Questions. (2 Marks Each) 14

- 1) The information of Sachin Tendulkar's Record of centuries can be found in _____ reference book.
  - a) Almanac
  - b) Guinness book of World records
  - c) Bibliography
  - d) Biographical Dictionary
- 2) Which is the important factor in User Education?
  - a) Book
  - b) User
  - c) Librarian
  - d) Computer
- 3) Information of Universities In Maharashtra is found in _____.
  - a) Universities Handbook
  - b) Year Book
  - c) Directory
  - d) Atlas
- 4) Which publication is frequently published _____.
  - a) Dictionary
  - b) Encyclopedia
  - c) Serials
  - d) Biographical Dictionary
- 5) Which Encyclopedia in Marathi is comprehensive?
  - a) Marathi Vishvakosh
  - b) Rajyashastra Kosh
  - c) Itihasik Kosh
  - d) Granthalayshastra Kosh
- 6) What is chemical Abstract?
  - a) Indexing Service
  - b) Abstracting Service
  - c) Reference Service
  - d) Documentation Service
- 7) Which of the following _____ is an example of E-document?
  - a) C D ROM
  - b) Text Book
  - c) Atlas
  - d) Serials

Q.2 Write Short Notes. (Any four out of five) 14

- a) Explain the structure of Dictionary?
- b) What is Almanac?
- c) What do you mean by Thesaurus?
- d) Give types of Encyclopedia.
- e) What is Gazetteer?

Q.3 Write Short Answers of the following. (Any two out of the three) 14

- a) Explain the difference between Reference Sources and Electronic Sources.
- b) Give brief information of Marathi bibliography.
- c) Explain Geographical reference sources with example.

Q.4 Descriptive type questions with internal choice. 14

- a) Define bibliography and explain the difference of Bibliography with example.

OR

- b) Explain the structure of The new Encyclopedia Britannica.

Q.5 Descriptive type question. 14

What is User Education? Explain the important stages in the training?

(मराठी रूपांतर)

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) सर्व प्रश्नाला समान गुण आहेत.

प्र.1 बहुपर्यायी प्रश्न (प्रत्येकी दोन गुण)

14

- सचिन तेंडुलकरच्या शतकांच्या विक्रमांची माहिती ——— संदर्भ साधनांमध्ये पहावयास मिळेल.
अ) पंचांग
ब) गिनिज बुक ऑफ वर्ल्ड रेकॉर्ड्स
क) ग्रंथसूची
ड) चरित्रकोश
- वाचक प्रशिक्षणामध्ये महत्वाचा घटक कोणता?
अ) ग्रंथ
ब) वाचक
क) ग्रंथपाल
ड) संगणक
- महाराष्ट्रातील विद्यापीठांची माहिती ——— मध्ये पहावयास मिळेल?
अ) युनिव्हर्सिटीज हॅडबुक
ब) ईयर बुक
क) डिरेक्टरी
ड) नकाशे
- वारंवार प्रकाशित होणारे प्रकाशन कोणते?
अ) शब्दकोश
ब) ज्ञानकोश
क) कालिके
ड) चरित्रकोश
- मराठी भाषेमध्ये प्रकाशित होणारा सर्वसमावेशक कोश कोणता?
अ) मराठी विश्वकोश
ब) राज्यशास्त्र कोश
क) ऐतिहासिक कोश
ड) ग्रंथालयशास्त्र कोश
- केमिकल अब्सट्रॅक्ट काय आहे?
अ) निर्देशात्मक सेवा
ब) सारात्मक सेवा
क) संदर्भ सेवा
ड) प्रलेखन सेवा
- ई-डाक्युमेंटचे खालीलपैकी कोणते उदाहरण आहे?
अ) सी. डि. रोम
ब) क्रमिक पुस्तके
क) नकाशे
ड) कालिके

प्र.2 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

14

- शब्दकोशाची रचना कशी असते, स्पष्ट करा.
- पंचांग म्हणजे काय?
- थिसॉरस म्हणजे काय? उदाहरण द्या.
- ज्ञानकोशाचे दोन प्रकार सांगा?
- गॅझेटियर म्हणजे काय?

प्र.3 थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

14

- संदर्भ साधने आणि इलेक्ट्रॉनिक साधने यातील फरक स्पष्ट करा.
- मराठी ग्रंथसूचीची थोडक्यात माहिती द्या?
- भौगोलिक संदर्भ साधने, उदाहरणासह स्पष्ट करा.

प्र.4 वर्णनात्मक उत्तरे लिहा.

14

ग्रंथसूचीची व्याख्या सांगून ग्रंथसूचीचे विविध प्रकार उदाहरणासह स्पष्ट करा.

किंवा

दि न्यु इनसायक्लोपिडिया ब्रिटानिकाची रचना स्पष्ट करा.

प्र.5 वर्णनात्मक उत्तरे लिहा.

14

वाचक प्रशिक्षण (User Education) म्हणजे काय? प्रशिक्षणामधील महत्वाचे टप्पे स्पष्ट करा.

Seat No.	
---------------------	--

Set P

**B. Lib. (Semester - II) (CBCS) Examination Oct/Nov-2018
DOCUMENTATION TECHNIQUES AND SERVICES**

Time: 2½ Hours

Max. Marks: 70

- Instructions:** 1) All questions are compulsory.
2) All questions carry equal marks.

- Q.1 Multiple Choice questions. (2 marks each) 14**
- 1) UNISIST a project of UNESCO was Launched in this year_____.
a) 1994 b) 1972
c) 1958 d) 2001
- 2) NISCAIR is a part of_____.
a) DST b) DISR
c) ISRO d) CSIR
- 3) The Citation Indexes are now available online as_____.
a) Web of Sciences b) JCCC
c) SCOPUS d) EBSCO
- 4) Which is not alerting Services_____
a) CAS b) SDI
c) Document Delivery Services d) Electronic Clipping Services
- 5) This is not a primary sources_____.
a) Thesis b) Patent
c) Conference Papers d) Reference Books
- 6) PRECIS is _____.
a) Post coordinate Indexing
b) Pre coordinate Indexing
c) Key word Indexing
d) Preserved Context Index System
- 7) Science Citation Index is published by_____.
a) Thomson Reuters b) H. W. Willson
c) Whitaker d) R. R. Bowkar
- Q.2 Write Short Notes. (Any four out of five) 14**
- a) What are the objectives of IFLA?
b) What are the objectives of Abstracting Services?
c) Five laws of library science
d) Chain Indexing
e) INSDOC
- Q.3 Write Short Answers of the following. (Any two) 14**
- a) Library Networking and Library Cooperation
b) Information storage and Retrieval system
c) Current Content
- Q.4 Descriptive type questions with internal choice. 14**
- a) Qualities of Good Abstracts.
- OR**
- b) Describe Preserved Context Indexing System (PRECIS)
- Q.5 Descriptive type question. 14**
Explain Process in Indexing?

(मराठी रूपांतर)

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) सर्व प्रश्नाला समान गुण आहेत.

प्र.1 बहुपर्यायी प्रश्न. (प्रत्येकी दोन गुण)

14

- UNISIST युनेस्कोचा एक प्रकल्प यावर्षी ----.
अ) 1994 ब) 1972
क) 1958 ड) 2001
- NISCAIR एनस्केअर ---- चा भाग आहे.
अ) डीएसटी ब) डीआयएसआर
क) इस्त्रो ड) सीएसआयआर
- उद्धरण निर्देशांक आता ऑनलाईन म्हणून उपलब्ध आहेत ----.
अ) विज्ञानविषयक वेब ब) जेसीसीसी
क) स्कोपस ड) ईबीएससीओ (EBSCO)
- जे सेवा सावध करत नाही ----.
अ) सीएसएस ब) एसडीआय
क) दस्तऐवज वितरण सेवा ड) इलेक्ट्रॉनिक विलपिंग सेवा
- हे प्राथमिक स्रोत नाहीत ----.
अ) थीसिस ब) पेटंट
क) कॉन्फरन्स पेपर ड) संदर्भ पुस्तके
- PRECIS _____ आहे.
अ) पोस्ट निर्देशांक इंडेक्सिंग ब) पुर्व निर्देशांक इंडेक्सिंग
क) की वर्ड इंडेक्सिंग ड) संरक्षित संदर्भ इंडेक्स प्रणाली
- सायन्स सायटेशन इंडेक्स ---- ने प्रकाशित केले आहेत.
अ) थॉमसन रॉयटर् ब) एच. विल्सन
क) व्हाइटेकर ड) आर आर बोकार

प्र.2 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

14

- (IFLA) आयएफएलएचे उद्दीष्ट काय आहेत?
- (Abstracting Services) ऐब्सट्रॅक्टिंग सेवांचा उद्देश काय आहे?
- ग्रंथालय विज्ञान पाच कायदे
- चैन इंडेक्सिंग
- आयएनएसडीओसी (INSDOC)

प्र.3 थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

14

- लायब्ररी नेटवर्किंग आणि लायब्ररी कोऑपरेशन
- माहितीची साठवण आणि मिळवणे प्रणाली
- वर्तमान सामग्री

प्र.4 वर्णनात्मक उत्तरे लिहा. (दोन पैकी एक)

14

- चांगले ऍब्सट्रॅक्टिक्सचे गुण
- संरक्षित संदर्भ इंडेक्सिंग सिस्टम (प्रीसीस) चे वर्णन करा

किंवा

प्र.5 वर्णनात्मक उत्तरे लिहा.

14

- इंडेक्सिंगमध्ये प्रक्रिया स्पष्ट करा.

Seat No.	
-------------	--

Set P

B. Lib. (Semester - II) (CBCS) Examination Oct/Nov-2018**KNOWLEDGE ORGANIZATION: B (Theory)**

Time: 2½ Hours

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.

2) All questions carry equal marks.

Q.1 Multiple Choice Questions:**14**

- 1) DDC 'Library & information Science' what is Main Class _____.
  - a) 020
  - b) 200
  - c) 210
  - d) 2000
- 2) Who was the first grammarian of library classification?
  - a) E. C. Richardson
  - b) W. C. B. Sayers
  - c) S. R. Ranganathan
  - d) C. A. Cutter
- 3) Who used first the word 'canon'?
  - a) W. C. B. Sayers
  - b) James Duff Brown
  - c) E. W. Hulme
  - d) C. A. Cutter
- 4) Relation between two subject is called _____.
  - a) Subject relation
  - b) Inter-relation
  - c) Phase relation
  - d) None of the above
- 5) DDC 23rd edition was published in _____.
  - a) 2009
  - b) 2010
  - c) 2011
  - d) 2012
- 6) Who defined notation as shorthand sign _____.
  - a) Dr. S. R. Ranganathan
  - b) Benjamin A. Custer
  - c) Immanuel Kant
  - d) E. C. Richardson
- 7) Who enunciated the five fundamental categories _____.
  - a) Benjamin A. Custer
  - b) Paul Otlet
  - c) S. R. Ranganathan
  - d) W. C. Sayers

Q.2 Write Short Notes on Any four.**14**

- a) ISKO
- b) Ranganathan S R
- c) Postulation approach
- d) Notation
- e) Define Classification

Q.3 Write Short Answers on any two.**14**

- a) UDC
- b) Discuss five fundamental categories levels in colon classification.
- c) Browne J. D.

Q.4 Descriptive type question (any one)**14**

- a) Trace the history and features of Dewey decimal classification.

OR

- b) Describe the features of Colon Classification Notation.

Q.5 Descriptive type question.**14**

What is call number? Describe its various parts and state their significance in book classification.

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

**B. Lib. (Semester - II) (CBCS) Examination Oct/Nov-2018
DOCUMENT DESCRIPTION: B (Theory)**

Time: 2½ Hours

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) All questions carry equal marks.

- Q.1 Multiple Choice Questions:** **14**
- 1) OPAC (Online Public Access Catalogue) was initiated in India in _____.

a) 1960s	b) 1970s
c) 1980s	d) 1990s
  - 2) If a catalogue represents the collection of two or more libraries, it is known as _____.

a) Accession List	b) Bibliography
c) Union Catalogue	d) Trade Catalogue
  - 3) A list of books and other reading materials available in a particular library is called as _____.

a) Union Catalogue	b) Library Catalogue
c) Bibliography	d) Dictionary Catalogue
  - 4) ISBD was first introduced in _____.

a) AACRI, 1967	b) AACRII, 1978
c) AACRII-R, 1988	d) AACRII-R, 1993
  - 5) Who is father of cataloguing?

a) S. R. Ranganathan	b) A. Panizzi
c) Jewett	d) C. A. Cutter
  - 6) ISBD stands for _____.

a) International Standard Bibliographic Description
b) National Standard Bibliographic Device
c) International Standard Bibliography DVD
d) International Service Bibliography Description
  - 7) What is full form of CCC _____.

a) Classified Class Code	b) Classified Catalogue Code
c) Classified Colman Code	d) Colon Catalogue Code
- Q.2 Write short notes on any four.** **14**
- a) MARC
  - b) ISBD
  - c) CCF
  - d) Write type of Bibliography.
  - e) Define Uniform Titles.
- Q.3 Write Short Answers on any two.** **14**
- a) Pseudonyms
  - b) Explain canons of cataloguing.
  - c) ISO 2709
- Q.4 a) Explain in detail the importance of standards in cataloguing.** **14**
- OR**
- b) Write a detailed note on Union Cataloguing.**
- Q.5 Write an essay on Subject Cataloguing.** **14**

(मराठी रूपांतर)

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्र.1 बहुपर्यायी प्रश्न.

14

1. ओपीएसी (ऑनलाईन पब्लिक ऍक्सेस कॅटलॉग) भारतात सुरु करण्यात आली
अ) 1960 चे दशक
क) 1980 चे दशक
ब) 1970 चे दशक
ड) 1990 चे दशक
2. जर कॅटलॉग दोन किंवा अधिक ग्रंथालयांच्या संग्रहाचे प्रतिनिधित्व करते, तर त्याला असे
म्हणतात.
अ) श्रेणीबद्धता सूची
क) युनियन कॅटलॉग
ब) ग्रंथसूची
ड) व्यापार कॅटलॉग
3. एखादया विशिष्ट ग्रंथालयामध्ये उपलब्ध पुस्तके आणि इतर वाचन साहित्याची यादी असे
म्हणतात.
अ) युनियन कॅटलॉग
क) ग्रंथसूची
ब) ग्रंथालय कॅटलॉग
ड) शब्दकोश कॅटलॉग
4. आयएसबीडीची प्रथम ओळख
अ) AACR I, 1967
क) AACR II-R, 1988
ब) AACR II, 1978
ड) AACR II-R, 1993
5. तालिकीकरण चे जनक कोण आहेत?
अ) एस. आर. रंगनाथन
क) ज्युएटल
ब) ए. पन्जिसी
ड) सीए. कटर
6. आयएसबीडी चा अर्थ
अ) आंतरराष्ट्रीय मानक ग्रंथसूची वर्णन
ब) नॅशनल स्टँडर्ड ग्रंथसूचीचा द्विवेदी
क) इंटरनॅशनल स्टँडर्ड बायबोनॉजिटी डीव्हिडी
ड) आंतरराष्ट्रीय सेवा ग्रंथसूची वर्णन
7. सीसीसीचा संपूर्ण अर्थ काय आहे?
अ) वर्गीकृत वर्ग कोड
क) वर्गीकृत कोलमन कोड
ब) वर्गीकृत कॅटलॉग कोड
ड) कोलन कॅटलॉग कोड

प्र.2 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

14

1. एमएआरसी
2. आयएसबीडी
3. सीसीएफ
4. ग्रंथ सुचिचे प्रकार लिहा.
5. एकरूप ग्रंथनामाची व्याख्या

प्र.3 थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

14

1. टोपण नाव
2. तालिकीकरणाची सुत्रे स्पष्ट करा.
3. आय. एस. ओ. 2709

- प्र.4 खालीलपैकी कोणताही एक दीर्घोत्तरी प्रश्न सोडवा. 14
1. तालिकीकरणात मानकांचे महत्त्व विशद करा.
किंवा
  2. केंद्रीय तालिकीकरण यावर सविस्तर टिप लिहा.
- प्र.5 खालील एक दीर्घोत्तरी प्रश्न सोडवा. 14
- विषय तालिकीकरण यावर निबंध लिहा.